

Forskning och forskarutbildning 2002 vid Institutionen för nordiska språk

Innehåll

Förord	2
1. Resurser och tendenser	3
2. Forskande personal	5
3. Projekt finansierade med externa medel	7
4. Vetenskapliga publikationer	8
5. Forskningsinformation	15
6. Forskarutbildning	16
7. Externa kontakter och samarbeten	20
8. Annan verksamhet	22

Förord

För nionde gången utger Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet nu en verksamhetsberättelse över forskning och forskarutbildning. Avsikten är å ena sidan att ge våra uppdragsgivare en inblick i hur anslagna medel för forskning och forskarutbildning har använts under verksamhetsåret 2002, å andra sidan att bidra till att synliggöra enskilda medarbetares insatser i fråga om de ofta spridda och svåröverskådliga aktiviteter som tillsammans bildar forskarens verksamhetsfält.

Verksamhetsberättelsen har sammanställts och redigerats av universitetslektor Rut Boström Andersson på basis av uppgifter som hon inhämtat från de enskilda medarbetarna. Till henne eller mig kan man också lämna eventuella synpunkter på presentationen och förslag till förbättringar.

Liksom tidigare kommer berörda lärare, forskare, emeriti, docenter och doktorander att tillsammans med den färdigställda verksamhetsberättelsen få ett uppgiftsformulär som fortlöpande kan fyllas i som underlag för nästa. För anställda inom institutionen kommer också ett datoriserat underlag för ändringar och tillägg att finnas tillgängligt via institutionens nätverk. Om inte annat meddelas skall ifyllda formulär alt. datoriserade versioner vara Rut Boström Andersson tillhanda senast den 1 februari 2004.

Kerstin Thelander
Prefekt

1. Resurser och tendenser

Verksamhetsåret 2002 omsatte Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 35,3 miljoner kronor (inklusive avsättningen till universitetsgemensamma ändamål). Det gör den – vad gäller ekonomiska resurser – till en av de största av språkinstitutionerna vid Uppsala universitet. Antalet anställda under verksamhetsåret uppgick till ca 70 personer. Av institutionens hela omsättning under den aktuella perioden är ca 55 % (19,4 miljoner kronor) att hänföra till forskning och forskarutbildning. Till ca 36 % (7 miljoner kronor) finansierades forskningsverksamheten med externa anslag medan återstående 64 % kom från fakultetsanslaget och fonder inom universitetet.

Med denna verksamhetsberättelse vill institutionen försöka redovisa hur de medel som uppbars under perioden 1 januari – 31 december 2002 har förvaltats – vad institutionen har åstadkommit inom forskning och forskarutbildning som en motprestation för samhällets och andra anslagsbeviljares ekonomiska satsningar. Resultaten i grundutbildningen har i görligaste mån hållits utanför redogörelsen eftersom de numera mäts och värderas i särskild ordning. Strävan efter att forskningsanknyta grundutbildningen medför å andra sidan att denna inte alla gånger har en knivskarp gräns mot forskning/forskarutbildning. Institutionens lektorer och adjunkter har numera viss nedsättning för forskning inom tjänsten. Mer schablonmässigt har ur denna verksamhetsberättelse uteslutits TA-personalens service, som ofta är en lika osynlig som nödvändig förutsättning för fungerande forskning – ungefär hälften av institutionens TA-kostnad belastar f.ö. anslagen för forskning och forskarutbildning.

Vid Institutionen för nordiska språk i Uppsala har sedan början av 1980-talet funnits fyra professorer – i *nordiska språk* – i *svenska språket, särskilt nysvenska* – i *nordiska språk, särskilt namnforskning* – och i *sociolingvistik*. Under år 2002 har professuren i sociolingvistik varit obesatt efter ordinarie innehavarens pensionering. Institutionen har därutöver haft tre befordrade professorer. Forskarhandledning bedrivs av institutionens professorer och ett flertal lektorer. Institutionens studierektor för forskarutbildningen leder institutionens forskarutbildningsnämnd. I forskarutbildningsnämnden ingår huvudhandledare och en handledare som doktoranderna valt. Två doktorander har närvaro- och yttranderätt. Forskarutbildningsnämnden har bl.a. haft till uppgift att bedöma sökande till forskarutbildningen och rangordna sökande till doktorandtjänster och utbildningsbidrag. För biträdande handledning anlitas specialister både inom och utanför institutionen. Till bredden och volymen i forskningen bidrar – utöver goda fast fortfarande otillräckliga handledarresurser – också att institutionen har två mycket livaktiga forskningsavdelningar, *Avdelningen för forskning och utbildning i modern svenska (FUMS)* resp. *Seminarieriet för nordisk namnforskning*.

För lärares forskning uppbar institutionen under verksamhetsperioden 7 månaders forskningsutrymme (75 % tjänst) ur den rörliga resursen. Sammanlagt disponerade Institutionen för nordiska språk en anställning som forskarassistent. I institutionens anslag för forskning ingick 2002 också studiestödsmedel motsvarande 5 doktorandtjänster och 5,5 utbildningsbidrag. De externa forskningsanslagen redovisas nedan under punkt 3.

Språkhistoria, namnforskning och sociolingvistik är tre områden där Uppsala-nordistiken sedan tidigare ansetts stå stark. Det gör den fortfarande. Skulle man idag framhäva ytterligare några specialiteter vore det *runologin, samtalsanalysen* samt *textforskningen* med särskild inriktning på både äldre och yngre texttypsmönster och olika former av fackspråk. Inom de ämnena har forskningsprojekten avlöst varandra och flera doktorsavhandlingar har sett dagens ljus eller är på väg. Lite mer i skymundan fortgår forskning också inom t.ex. *dialektologin* och *stilistiken*, gärna med historisk infallsvinkel. Ett par andra lovande forskningsområden som redan har givit resultat är *elevspråksforskningen*, delvis i anslutning till verksamheten med de nationella proven i svenska som institutionen på Skolverkets uppdrag ansvarar för, samt forskningen kring *översättning*, där institutionen har medverkat i ett stort fakultetsgemensamt projekt med utlöpare också till Stockholm. Vid institutionen finns numera ett flertal doktorander som arbetar med avhandlingar i grammatiska ämnen. Mer än någonting annat är det dock fortfarande verksamhetens bredd och mångsidighet – tydligt belyst av den nedanstående genomgången – som ger styrka och prägel åt den nordiska forskningen i Uppsala.

Sammanlagt 8 doktorsavhandlingar har godkänts under 2002, en jämförelsevis hög årssiffra om man ser till de senaste fem åren. Denna positiva tendens kommer troligen av kvarstå under de närmast kommande åren, dels p.g.a. ett ackumulerat antal antagna doktorander under 1990-talet, dels p.g.a. effekter av den nya forskarutbildningen med dess krav på finansiering och examen inom viss tid. Glädjande nog har institutionen kunnat anta 6 nya doktorander under verksamhetsåret.

2. Forskande personal

Personal som redovisat forskning

Andersson, Rut Boström, FD, universitetslektor, stf prefekt
Bergman-Claeson, Görel, FD, universitetslektor, studierektor för grundutbildningen
Börestam Uhlmann, Ulla, docent, universitetslektor
Fridell, Staffan, professor i nordiska språk
Garne, Birgitta, FD, universitetslektor (60 % projekt)
Hansen, Lise Horneman, cand. mag., FD, universitetsadjunkt i danska
Landqvist, Håkan, FD, forskare (25 % projekt)
Larsson, Lennart, högsk.ex., universitetsadjunkt (tjl)
Lindström, Anna, PhD, FD, forskare (t.o.m. juni), rekryteringsanställning som forskarassistent, finansierad av Vetenskapsrådet (fr.o.m. juli)
Melander, Björn, docent, universitetslektor (75 % rörlig forskningsresurs; tjl 1/1–31/5)
Melander Marttala, Ulla, FD, universitetslektor; forskarassistent
Nyström, Catharina, FD, forskare, timlärare
Näslund, Harry, docent, universitetslektor
Óskarsson, Veturliði, mag. art., FD, nordisk lektor i isländska
Peterson, Lena, professor i nordiska språk (tjl)
Rekdal, Olaug, cand. phil., utländsk lektor i norska
Strandberg, Svante, professor i nordiska språk, särskilt namnforskning, föreståndare för Seminariet för nordisk namnforskning
Strömquist, Siv, FD, universitetslektor (50 % projekt)
Thelander, Kerstin, FD, universitetslektor, prefekt
Thelander, Mats, professor i svenska språket, särskilt nusvenska (40 % nedsättning som dekanus för Utbildningsvetenskapliga fakulteten)
Williams, Henrik, professor i nordiska språk
Wollin, Lars, professor i nordiska språk (tjl 1/7–31/12)
Östman, Carin, FD, universitetslektor (50 % projekt ht)

Emeriti

Thorsten Andersson, Lennart Elmevik, Lars Hellberg, Lennart Moberg, Bengt Nordberg, Gun Widmark.

Titulärdocenter som till institutionen redovisat forskning

Eva Brylla, Birgit Eaker, Gerd Eklund, Ann-Christin Mattisson, Maj Reinhammar, Allan Rostvik, Mats Wahlberg.

Under verksamhetsåret 2002 har Veturliði Óskarsson antagits som docent.

Doktorander som uppgivit minst 10 % aktivitetsgrad

Namn	Aktivitetsgrad	Tjänst vid inst.
Agertz, Jan	10 %	
Axelson, Jan	10 %	dokt.tj. (t.o.m. 020331)
Bergström, Lena	100 %	dokt.tj.
Blückert, Ann	80 %	dokt.tj. (fr.o.m. 020301)
Bockgård, Gustav	80 %	dokt.tj., amanuens (20 %)
Entzenberg, Sonja	100 %	utb.bidr.
Eriksson, Jessica	100 %	dokt.tj.
Gisladóttir, Thordis	10 %	
Gröning, Inger	80 %	dokt.tj.
Hagberg Persson, Barbro	75 %	
Hagren, Kristina	35 %	
Huss, Göran	35 %	
Johansson, Tore	10 %	
Karlsteen, Gunhild	15 %	
Larsson, Lennart	75 %	dokt.tj.
Lif, Vera	100 %	dokt.tj.
Löfdahl, Maria	50 %	
Molin, Richard	10 %	
Neumüller, Kristina	100 %	utb.bidr.
Ohlsson, Maria	100 %	forskn.ass.
Olofsson, Charlotta	25 %	dokt.tj.
Olsson, Nilserik	50 %	utb.bidr.
Palm, Tage	100 %	utb.bidr.
Persson, Kristina	10 %	
Ridell, Karin	100 %	utb. bidr.
Sapir, Yair	100 %	dokt.tj.
Strzelecka, Elzbieta	20 %	
Söderman, Berit	20 %	univ.adj.
Sörlin, Marie	100 %	dokt.tj.
Vigsø, Orla	10 %	
Walder, Renate	100 %	dokt.tj. (t.o.m. 020430)
Wistrand, Helena	100 %	dokt.tj. (fr.o.m. 020701)
Östlund-Stjärnegårdh, Eva	80 %	vt 2002

3. Projekt finansierade med externa medel

Kontinuitet och förändring i nutida talspråk. Återbesök i Eskilstuna. Huvudansvarig: Bengt Nordberg. Ingen finansiering under året. Medarbetare: Eva Sundgren.

Nationella prov i svenska. Huvudansvarig: Birgitta Garne. Finansiär: Skolverket. Anslag för utveckling och konstruktion: 4,2 MSEK. Medarbetare: Maggie Andersson (75 %, delvis tjl), Anders Danell (50 %), Kerstin Lagrell (40 %), Birgitta Nilsson (50 %), Catharina Nyström (50 % under vt), Maria Ohlsson (10 %), Helena Olevard (75 %), Anne Palmér (40 % vt, därefter doktorand), Ulrika Sjöberg (100 %, delvis tjl) Siv Strömquist (10 %), Eva Östlund-Stjärnegårdh (60 % under ht).

Ordat. Det svenska ordförrådets utveckling 1800–2000. Huvudansvarig: Sven-Göran Malmgren (Inst. för svenska språket, Göteborgs universitet). Finansiär: Kulturvetenskapliga donationen (Riksbankens jubileumsfond). Institutionsansvarig: Lars Wollin.

Retorikens didaktik: Retoriken och dess övningar som en väg till skolans och högskolans kommunikativa mål. Huvudansvarig: Anders Eriksson, Teologiska institutionen, Lunds universitet. Start: 2002. Finansiär: Vetenskapsrådet, Utbildningsvetenskapliga kommittén. Medarbetare: Ann Blückert och Anna Malmbjer.

Samnordisk runtextdatabas. Huvudansvariga: Lennart Elmevik och Lena Petersson. Start: 1993. F.n. ingen finansiering.

Samtal, åldrande och identitet. Huvudansvarig: Bengt Nordberg. Start 1997.

(1) Delprojekt 1: *Identitetsskapande strategier i äldresamtal.* Finansiär: Socialvetenskapliga forskningsrådet. Ingen finansiering under året.

(2) Delprojekt 2: *Samtal i hemtjänsten.* Ingen finansiering under året. Medarbetare: Anna Lindström (deltid).

Samtalsspråkets grammatik. Huvudansvarig: Bengt Nordberg (t.o.m. juni), Jan Anward, Linköpings universitet, fr.o.m. juli. Ledningsansvar för Uppsalas delprojekt: Anna Lindström (fr.o.m. juli) Finansiär: Riksbankens Jubileumsfond. Anslag under året: 3.000.000 kr för hela projektet, varav Uppsaladelen 1.232.700 kr (inkl. medel för gemensamma kostnader). Medarbetare: Gustav Bockgård (12 mån. 80 % dokt.tj.), Håkan Landqvist (6 mån. 50 %), Anna Lindström (5 mån. 100 %), Bengt Nordberg (6 mån. 25 %), Karin Ridell (6 mån. 20 %), Ulrika Dennerstedt (7 mån. 10 %).

Språk som social handling: en internationell studie av samförstånd och oenighet i danska, engelska, finska, svenska och tyska samtal. Planeringsbidrag för europeiskt samarbetsprojekt. Anslag under året: 250.000 kr. Huvudansvarig: Anna Lindström (1 mån. 100 %).

Svensk dramadiolog under tre sekler. Huvudansvarig: Mats Thelander. Start: 1998. Finansiärer: Språkvetenskapliga fakulteten och HSFR. Medarbetare: Görel Bergman-Claeson, Ulla Börestam, Ulla Melander Marttala, Siv

Strömquist (50 %), Marie Sörlin, Kerstin Thelander, Gun Widmark, Carin Östman (50 % under ht).

Svensk sakprosa. Huvudansvarig: Jan Svensson (Lund). Ansvarig för delprojektet: Björn Melander. Start 1996. Finansiär: Riksbankens jubileumsfond.

Vetenskapligt samarbete mellan namnforskare vid universiteten i Oslo, Sankt Petersburg och Uppsala. Huvudansvarig i Sverige: Svante Strandberg. Start: 1999. Finansiär: Nordiska Ministerrådet.

Översättning och tolkning som språk- och kulturmöte. Huvudansvarig: Brynja Svane (Uppsala). Ledamot av styrgruppen: Lennart Elmevik. Institutionsansvarig: Lars Wollin. Finansiär: Riksbankens jubileumsfond.

4. Vetenskapliga publikationer

Monografier, artiklar och recensioner

Bergman-Claeson, Görel: Rec. av Lennar Hellspång, Metoder för brukstextanalys. I: *Språk och Stil* 12/2002. S. 223–225.

Börestam Uhlmann, Ulla: Interscandinavian comprehension and Scandinavian language community – real or ideal? I: *Pour une modélisation de l'apprentissage simultané de plusieurs langues apparentées ou voisines*. Actes du colloque organisé avec le soutien du Programme SOCRATES "Médiation Culturelle et Sociétés de L'Europe Méditerranéenne". Dans le cadre de L'Année Européenne des Langues. Ed. Eveline Caduc et Eric Castagne. Nice och Reims. S. 99–111.

Brylla, Eva: Begreppet "egenartade efternamn" i svensk lagtext. I: *Venneskrift til Gulbrand Alhaug*. Red. av Tove Bull, Endre Mørck & Toril Swan. Tromsø.

– The nordic personal names acts. A comparative survey of current name law. I: *Onomastik. Akten des 18. Internationaler Kongresses für Namenforschung*. Trier, 12.–17. April 1993. 6. Namenforschung und Geschichtswissenschaften. Literarische Onomastik. Namenrecht. Ausgewählte Beiträge (Ann Arbor, 1981). Trier. (Patronymica Romanica 19.)

– Personal name planning in the Nordic countries. I: *Onoma* 37.

– Personal names and gender. I: *Actas do XX Congreso Internacional de Ciencias Onomásticas. Santiago de Compostela, 20–25 setembro de 1999*. 2. Ed. Ana Isabel Boullón Agrelo. Santiago de Compostela. (Biblioteca Filológica Galega Instituto da Lingua Galega.) /CD-Rom/

Eaker, Birgit: Svensk dialektgeografisk forskning – historik, nuläge och framtidsperspektiv I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002).

– Litteratur om svenska dialekter 2000. En krönika sammanställd av Lars-Erik Edlund och Birgit Eaker. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002).

– Rec. av Ordbok över Finlands svenska folkmål. Band 3 hy–kyss. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002).

- Eklund, Gerd: Djurmetaforer och redskap. En granskning av Annika Karlholms doktorsavhandling. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002).
- Dialektbegreppet. Bidrag till en diskussion. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002).
- Elmevik, Lennart: Sv. och no. dial. *jåla* 'prata strunt, pladdra, jollra' o. dyl. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002). S. 41–47.
- Claes Åneman. Minnesord. I: *Scripta Islandica* 52/2001. S. 7–9.
  - Till härledningen av interjektionen sv. och da. *jo*. I: *Eivindarmål*. Heiðursrit til Eivind Weyhe á seksti ára degi hansara 25. apríl 2002. Tórshavn. S. 83–87.
  - Ords-katten i den svenska ortnamnsskatten. I: *Studier i svensk språkhistoria* 6. Förhandlingar vid Sjätte sammankomsten för svenska språkets historia Helsingfors 11–12 maj 2000. (Folkmålsstudier 41.) S. 79–88.
  - Rec. av Harald Bjorvand & Fredrik Otto Lindeman, Våre arveord. Etymologisk ordbok. I: *Mål og Minne* 1/2002. S. 79–88.
  - Om ortnamnelementet *-lösa* än en gång. I: *Namn och bygd* 90. S. 37–43.
  - *Riala* och *Rilanda*. I: *Ortnamnssällskapets i Uppsala årsskrift*. S. 50–55.
  - Research in Swedish language history 1850–1950. An overview. I: *The Nordic languages. An international handbook of the history of the North Germanic languages*. Vol. 1. S. 76–85.
- Fridell, Staffan: Sydvästsvenskt *jak* och *mek*: arkaism eller restitution? I: *Studier i svensk språkhistoria* 6. Förhandlingar vid Sjätte sammankomsten för svenska språkets historia Helsingfors 11–12 maj 2000. (Folkmålsstudier 41.) S. 113–121.
- Rec. av Lars Huldén, Finlandssvenska bebyggelsenamn. I: *Namn och bygd* 90. S. 177–181.
  - Rec. av Staffan Nyström, Ortnamnen och kulturminneslagen. I: *Namn och bygd* 90. S. 206–207.
  - Rec. av Tom Schmidt, Norske gårdsnavn på *-by* og *-bø* med personnavnforledd. I: *Namn och bygd* 90. S. 217–221.
  - The development of place-names from Ancient Nordic to Old Nordic. I: *The Nordic languages. An international handbook of the history of the North Germanic languages*. Vol. 1. S. 753–761.
  - The development of Old Nordic place-names. I: *The Nordic languages. An international handbook of the history of the North Germanic languages*. Vol. 1. S. 972–980.
  - Rec. av Åke Hansson, Ett österlenmål. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002). S. 253–255.
- Garne, Birgitta & Östlund-Stjärnegårdh, Eva: Tala på prov. I: *Samtal i livet och i litteraturen*. Rapport från ASLA:s höstsymposium, Uppsala, 8–9 november 2001, utg. av Ulla Melander Martala, Carin Östman & Merja Kytö. (ASLA:s skriftserie 15.) Uppsala. S. 61–74.
- Mattisson, Ann-Christin: Rec. av Åse Wetås, Namneskiftet Kristiania–Oslo.

- (2000). I: *Namn och bygd* 90. S. 224–226.
- Melander Marttala, Ulla: Talspråklig differentiering i två dramer i arbetarmiljö. I: *Studier i svensk språkhistoria* 6. Förhandlingar vid Sjätte sammankomsten för svenska språkets historia Helsingfors 11–12 maj 2000. (Folkmålsstudier 41.) S. 177–187.
- Larsson, Patrik: Yrrunan. Användning och ljudvärde i nordiska runinskrifter. (Runrön 17.)
- Recent research on personal names and place-names in runic inscriptions. I: *Onoma* 37 (2002). S. 47–68.
- Lif, Vera, 2002: Ömsesidiga och jämbördiga ”namnkrockar”. I: *Venneskrift til Gulbrand Alhaug*. Redigerat av Tove Bull, Endre Mørck og Toril Swan. Det humanistiske fakultet. Universitetet i Tromsø. S. 114–118.
- Lindström, Anna & Bagerius, Henric (2002). Uppmanande aktiviteter i hemtjänsten. I: *Svenskans beskrivning* 25. Förhandlingar vid Tjugofemte sammankomsten för svenskans beskrivning. Åbo den 11 och 12 maj 2001. S. 132–141.
- Neumüller, Kristina: *Höjdnamnen i Forssa, Husby-Oppunda och Årdala socknar i Södermanland*. (Namn och samhälle 12.) Uppsala.
- Nordberg, Bengt: Nordic language history and sociolinguistics. I: *The Nordic Languages. An International Handbook of the North Germanic Languages*, Vol. I, ed. by Oskar Bandle et al. Berlin & New York. S. 198–212.
- Svensk sociolingvistisk bibliografi 2000. I: *Sociolingvistica* 16. Tübingen. S. 251–257.
- Nyström, Catharina & Ohlsson, Maria: Analys – skrivuppgift utan ämnesgränser. I: *Språk på väg*. Red. av Birgitta Garne. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 33.) Uppsala. S. 22–51.
- Näslund, Harry: *Betalande eller betalning?* Om verbalsubstantiv i vetenskaplig text. I: *Språk & stil*. Tidskrift för svensk språkforskning. Utgiven av Lennart Elmevik, Bengt Nordberg, Mats Thelander. Uppsala. 12/2002. S. 173–187.
- Om texter om texter. Rec. av New directions in Nordic text linguistics and discourse analysis: methodological issues (red. Wenche Vagle och Kay Wikberg). I: *Språk & stil*. Tidskrift för svensk språkforskning. Utgiven av Lennart Elmevik, Bengt Nordberg, Mats Thelander. Uppsala. 12/2002. S. 226–230.
- Palm, Tage: Språkliga *idealer* eller nationella *ideal*. Om pluraländelsen *-er* hos neutrala substantiv på konsonant. I: *Språk och stil* 12 N.F. S. 59–96.
- Peterson, Lena: *Albruna* (Tacitus) – ett seglivat spöknamn. I: *Venneskrift til Gulbrand Alhaug*. Red. av Tove Bull, Endre Mørck & Toril Swan. Tromsø. S. 148–152.
- The development of Proto-Nordic personal names. I: *The Nordic languages. An international handbook of the history of the North Germanic languages*. Ed. by Oskar Bandle (main editor), Kurt Braunmüller, Ernst Håkon Jahr,

- Allan Karker, Hans-Peter Naumann & Ulf Teleman. Consulting eds.: Lennart Elmevik & Gun Widmark. Vol. 1. Berlin–New York. S. 664–671.
- Developments of personal names from Ancient Nordic to Old Nordic. I: *The Nordic languages. An international handbook of the history of the North Germanic languages*. Ed. by Oskar Bandle (main editor), Kurt Braunmüller, Ernst Håkon Jahr, Allan Karker, Hans-Peter Naumann & Ulf Teleman. Consulting eds.: Lennart Elmevik & Gun Widmark. Vol. 1. Berlin–New York. S. 745–753.
  - A dictionary of the personal names in the Scandinavian Viking Age runic inscriptions: Presentation of a research project. I: *Actas do XX congresso internacional de ciencias onomásticas, Santiago de Compostela, 20–25 setembro 1999*. Ed. por Ana Isabel Boullón Agrelo. A Coruña. S. 1881–1892.
  - Lexikon över urnordiska personnamn. Presentation av ett forskningsprojekt. I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 20. S. 125–129.
  - *Nordiskt runnamnslexikon*. Fjärde, reviderade versionen med tillägg av frekvenstabeller och finalalfabetisk namnlista, februari 2002. (<http://www.dal.lu.se/runlex/index.htm>)
  - *Nordiskt runnamnslexikon*. Uppsala: Språk- och folkminnesinstitutet. /CD-Rom/
- Reinhammar, Maj: *Själar och pytare*. En avhandling om säljaktsterminologi. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 2001 (utg. 2002). S. 49–56.
- *En 1700-talsordlista från Piteå. Utgiven med inledning och kommentarer*. (Acta Academiae regiae Gustavi Adolphi 80.) 98 s.
- Rostvik, Allan: Rec. av Erik Olof Bergfors, Ortnamnen i Dalarnas län 7. Leksands kommun. Bebyggelsenamn. I: *Namn och bygd* 90. S. 209–211.
- Strandberg, Svante: The development of Proto-Nordic place-names. I: *The Nordic languages. An international handbook of the history of the North Germanic languages*. Ed. by Oskar Bandle (main editor) & al.1. Berlin–New York. S. 671–685.
- Emtunga – ett västgötskt bynamn. I: *Venneskrift til Gulbrand Alhaug*. Red. av Tove Bull & al. Tromsø. S. 200–204.
  - Fjällskäfte. I: *Eivindarmál*. Heiðursrit til Eivind Weyhe á seksti ára degi hansara 25. apríl 2002. Ritstjórn: Anfinnur Johansen & al. Tórshavn. (Annales Societatis scientiarum Færoensis. Supplementum 32.) S. 369–373.
  - Kortformer och smeknamn i Ryssland och Sverige. I: *Nordiskt och ryskt i namnforskningen* 2. Utg. under medverkan av Maria Aljoksjina. Uppsala. (Namn och samhälle 13.) S. 57–62.
  - Nordic hydronymy. I: *Onoma* 37. S. 145–164.
  - Något om ortnamn i romaner av Sven Delblanc, Kerstin Ekman och Stig Strömholm. I: *Ortnamnssällskapet i Uppsala årsskrift*. S. 56–63.
  - Onomastic studies in Swedish university departments of Scandinavian lang-

- uages. I: *Actas do XX Congreso internacional de ciencias onomásticas. Santiago de Compostela, 20–25 setembro 1999*. Ed. Ana Isabel Boullón Agrelo. 1. A Coruña. S. 71–73.
- Till sockennamnet *Essunga*. I: *Sydsvenska ortnamnssällskapets årsskrift*. S. 69–74.
  - Das Verhältnis zwischen Runenanthronymen und Anthronymen in Ortsnamen. I: *Actas do XX Congreso internacional de ciencias onomásticas. Santiago de Compostela, 20–25 setembro 1999*. Ed.: Ana Isabel Boullón Agrelo. 1. A Coruña. S. 393–400.
  - Rec. av Onomastik. Akten des 18. internationalen Kongresses für Namenforschung. Trier, 12.–17. April 1993. 2. Namensysteme im interkulturellen Vergleich. In Zusammenarbeit mit Rudolf Šrámek hrsg. von Dieter Kremer (2000). I: *Namn och bygd* 90. S. 207–209.
  - Rec. av Uspenskij, F. B.: Imja i vlast'. Vybor imeni kak instrument dinastičeskoj bor'by v srednevekovoj Skandinavii (2001). I: *Studia anthroponymica Scandinavica* 20. S. 157–159.
- Stroh-Wollin, Ulla: Den 15-typiga futharken. I: *Studier i svensk språkhistoria* 6. Förhandlingar vid Sjätte sammankomsten för svenska språkets historia Helsingfors 11–12 maj 2000. (Folkmålsstudier 41.) S. 223–232.
- Det är något som inte stämmer – om analysen av utbrytningar. I: *Svenskans beskrivning* 25. Förhandlingar vid Tjugofemte sammankomsten för svenskans beskrivning. Åbo den 11 och 12 maj 2001. S. 272–283.
  - *Som-satser med och utan som*. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 58.) Uppsala.
- Strömquist, Siv: *Svensk dramatik på svenska scener under tre sekler*. (Svenska dramadialog nr 4 = FUMS Rapport nr 207. FUMS, Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet.) Uppsala.
- Sörlin, Marie: Vardagsdramatik – något om gräl i livet och dramatiken. I: *Samtal i livet och i litteraturen*. Rapport från ASLA:s höstsymposium, Uppsala, 8–9 november 2001, utg. av Ulla Melander Martala, Carin Östman & Merja Kytö. (ASLA:s skriftserie 15.) Uppsala. S. 155–164.
- Wahlberg, Mats: Official Swedish place-name series A survey. I: *Onomastik. Akten des 18. Internationalen Kongresses für Namenforschung*. Trier, 12.–17. April 1993. 1. Chronik. Namenetymologie und Namengeschichte. Forschungsprojekte. Trier. (Patronymica Romanica 14.)
- Popular Germanic place-name dictionaries. A critical survey. I: *Actas do XX Congreso Internacional de Ciencias Onomásticas. Santiago de Compostela, 20–25 setembro de 1999*. 2. Ed. Ana Isabel Boullón Agrelo. Santiago de Compostela. (Biblioteca Filológica Galega Instituto da Lingua Galega.) /CD-Rom/
  - Sammanfattning. I: *Kristendomens inflytelse på nordisk namngivning*. Rapport fra NORNAs 28.symposium i Skálholt 25.–28. maj 2000. Red. af

- Svavar Sigmundsson. (NORNA-rapporter 74.)
- Walder, Renate: Varför kan jag inte föra skruvmejseln när jag kan föra pennan? En semantisk analys av verbet *föra*. I: *Svenskans beskrivning 25*. Förhandlingar vid Tjugofemte sammankomsten för svenskans beskrivning. Åbo den 11 och 12 maj 2001. S. 308–318.
- Wollin, Lars: Nordic language history and the history of translation II: Swedish. I: *The Nordic Languages. An International Handbook of the History of the North Germanic Languages*. I. Eds. O. Bandle et al. (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft.) Berlin. S. 511–518.
- Translations and Interference by translation in Old Nordic II: Old Swedish and Old Danish.” I: *The Nordic Languages. An International Handbook of the History of the North Germanic Languages*. I. Eds. O. Bandle et al. (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft.) Berlin: S. 1005–1014.
  - Stjórn och Pentateukparafrasen. Ett samnordiskt dominikanprojekt? I: *Arkiv för nordisk filologi* 116. Lund. S. 221–299.
  - Olaus Magnus. I: *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* 22. Eds. R. Müller, H. Beck et al. Berlin & New York. S. 78–80.
  - Olaus Petri. I: *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* 22. Eds. R. Müller, H. Beck et al. Berlin & New York. S. 80–82.
  - Luther, Erasmus und die Vulgata in den Bibelübersetzungen der nordischen Reformation. I: *Hochdeutsch in Skandinavien*. II. Internationales Symposium, Oslo, 19.–20. Mai 2000. (Osloer Beiträge zur Germanistik. Band 31.) S. 9–26.
- Östlund-Stjärnegårdh, Eva: *Godkänd i svenska? Bedömning och analys av gymnasieelevers texter*. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 57.)
- Hur lärare bedömer. I: *Språk på väg*. Red. av Birgitta Garne. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 33.) S. 52–73.
  - Variation som kvalitetsdrag i elevtext. I: *Svenskans beskrivning 25*. Förhandlingar vid Tjugofemte sammankomsten för svenskans beskrivning. Åbo den 11 och 12 maj 2001. S. 330–340.
- Östman, Carin: Bisatser med utelämnat finit *ha* i dramadialog från 1700-talet. I: *Studier i svensk språkhistoria* 6. Förhandlingar vid Sjätte sammankomsten för svenska språkets historia Helsingfors 11–12 maj 2000. (Folkmålsstudier 41.) Helsingfors. S. 233–242.
- Bisatser med utelämnat finit *ha* i svensk dramadialog. I: *Svenskans beskrivning 25*. Förhandlingar vid Tjugofemte sammankomsten för svenskans beskrivning. Åbo den 11 och 12 maj 2001. S. 341–350.

Redaktör för/utgivare av enstaka volym

Nordiskt och ryskt i namnforskningen 2. Utg. av Svante Strandberg under med-

verkan av Maria Aljoksjina. Uppsala. (Namn och samhälle 13.)
Onoma. Journal of the International Council of Onomastic Sciences 37. Red. Eva Brylla.
Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 33. *Språk på väg*. Red. Birgitta Garne.
Ortnamnssällskapet i Uppsala. Namnspalten i UNT 20. Red. Mats Wahlberg.
Samtal i livet och i litteraturen. Conversation in life and in literature. Rapport från ASLA:s höstsymposium Uppsala, 8–9 november 2001. Utg. av Ulla Melander Marttala, Carin Östman & Merja Kytö. (ASLA:s skriftserie 15.) Uppsala. 165 s.
Språk och stil 11. Temanummer om samtalsforskning. Huvudred. Bengt Nordberg, bitr. red. Anne-Marie Londen.

Tidskrifter, skrift- och rapportserier, stående tidningsspalter

Acta Universitatis Upsaliensis. Nomina Germanica. Red. Svante Strandberg.
Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Philologiae Scandinavicae Upsaliensia. Red. Bengt Nordberg, Svante Strandberg, Mats Thelander, Henrik Williams.
Acta Universitatis Upsaliensis. Skrifter rörande Uppsala universitet. C. Organisation och historia. Red. Lennart Elmevik.
Arkiv för nordisk filologi. Medv. vid utg.: Lennart Elmevik.
Årsrit Sögufélags Ísfirðinga. Red. Veturliði Óskarsson & Jón Þ. Þór.
ASLA:s skriftserie. Huvudansvarig samordnare: Ulla Melander Marttala.
FUMS Rapportserie. Red. Bengt Nordberg.
Namn och bygd. Red. Thorsten Andersson. Red.-sekr. Svante Strandberg.
Namn och samhälle. Red. Svante Strandberg.
Namnspalten (UNT). Red. Mats Wahlberg.
Nordiska texter och undersökningar. Red. Lennart Elmevik & Mats Thelander.
NORNA-rapporter. Förlagsred. Eva Brylla.
Ord och Stil. I red.-komm.: Björn Melander, Bengt Nordberg & Siv Strömquist.
Runrön. Red. Lennart Elmevik & Lena Peterson.
Saga och Sed. Red. Lennart Elmevik.
Scripta Islandica. Red. Claes Åneman/Lennart Elmevik.
Skrifter utg. av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. Red. Bengt Nordberg, Svante Strandberg, Mats Thelander, Henrik Williams.
Sociolinguistica. I red.-nämnd: Britt-Louise Gunnarsson.
SoLiD. Red. Bengt Nordberg.
Språk och Stil. Red. Mats Thelander, Lennart Elmevik & Bengt Nordberg.
Språklådan i UNT. Red. Carin Östman.
Språkspalten i Ergo. Görel Bergman-Claeson.
Studia anthroponymica Scandinavica. Red. Eva Brylla & Lena Peterson.
Studier till en svensk ortnamnsatlas. Red. Thorsten Andersson.
Svensk dramadialog. Red. Mats Thelander.

Svenska i utveckling. Red. Birgitta Garne.

Svenska landsmål och svenskt folkliv. Red. Maj Reinhammar. Medv. vid utg.:
Lennart Elmevik.

Våra dialekter (UNT). Red. Gerd Eklund (t.o.m. 30 september).

5. Forskningsinformation

Populärvetenskapliga publikationer

Monografier, artiklar och recensioner

Brylla, Eva: Nya namn i almanackan. I: *Nationalencyklopedin*.

– *Ursäkta, hur var namnet? Personnamn i praktiskt bruk*. Uppsala.

Eaker, Birgit: Ordböcker i stöpsleven. I: *Ur SOFI:s värld. Festskrift till Björn Lindquist den 9 september 2002*. Uppsala.

Eklund, Gerd: En bukett blåklint. *Centaurea cyanus* i ett europeiskt perspektiv. I: *Ur SOFI:s värld. Vänskrift till Björn Lindquist den 9 september 2002*. Uppsala.

Melander, Björn: Språkpolitik för Sverige. I: *Språkvård*. 2/2002. S. 4–9.

– En politik för att främja svenskan. I: *Svenskläraren* 3, 2002. S. 46–48.

– Slå vakt om svenska språket även i vetenskapen! I: *Läkartidningen* Nr 26–27. S. 2924–2926.

Nordberg, Bengt: Än lever Eskilstunaspråket. I: *Nytt från föreningen Eskilstunapojkarna* årg. 54. S. 11–12.

Strandberg, Svante: Amsterdam, Stettin och Stralsund. Om uppkallelsenamn i Katrineholmstrakten. I: *Katrineholms hembygdsförening. Årsskrift 2002*. S. 14–15.

– Församlingsnamnet Film. I: *Dannemorabygden* 14. S. 35–36.

– Gård- och bynamn på -sta i Lunda socken. I: *Anknytningen* 19 (2002:4). S. 7, 16.

– Krämbol. I: *Vårt Östra Vingåker*. Östra Vingåkers hembygdsförening. Årsskrift. S. 14.

– *Lena*. Ett gårdnamn i Bettna. I: *Bettnakrönikan* 12 (2001). S. 18.

– En nyutkommen avhandling om sakrala ortnamn. I: *KFV-forskaren*. Medlemsblad för Katrineholm-Flen-Vingåkers släktforskarförening 2002:1. S. 4.

– Något om namn på större orter i Närke och Sörmland. I: *Södermanlands-Nerikes nation*. Majhälsning till landsmännen 75. S. 7–10.

– Ortnamn i Husby-Långhundra. Ett rikt kulturarv. I: *Ulanen*. Personaltidning för landsarkivet i Uppsala 9 (2002:1). 2 s.

– Ortnamnet Vannala. I: *V. Vingåkers hembygdsförening. Årsskrift*. S. 26–27.

– Ortnamnskommentarer kring ett vykort. I: *Ulanen*. Personaltidning för landsarkivet i Uppsala 9 (2002:3). 2 s.

– Trullsten. Ortnamn och dialekt. I: *Björkviks hembygdsförening. Årsskrift*

2001–2002. S. 22–24.

– Äs och Äsköping. I: *Julita hembygdsförening*. Årsskrift. S. 14–15.

Wollin, Lars: Kynne och okynne. Svenska språket i tid och otid. I: *Svenskt okynne. Att underminera det auktoritära samhället*. En konferens anordnad av Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet vid Uppsala universitet den 14 februari 2002. Red. Leif Lewin. S. 43–60.

Andra smärre bidrag; offentliga föreläsningar och medverkan i radio/TV

Namnspalten (UNT): Eva Brylla, Lennart Elmevik, Sonja Entzenberg, Staffan Fridell, Ann-Christin Mattisson, Lena Peterson, Svante Strandberg, Mats Wahlberg.

Språklådan (UNT): Rut Boström Andersson, Görel Bergman-Claeson, Staffan Fridell, Birgitta Garme, Björn Melander, Bengt Nordberg, Harry Näslund, Maj Reinhammar, Ulla Stroh-Wollin, Kerstin Thelander, Mats Thelander, Gun Widmark, Eva Östlund-Stjärnegårdh, Carin Östman.

Språkspalten (SvD): Siv Strömquist.

Språkspalten (Ergo): Görel Bergman-Claeson.

Språkkupplysningen (tidskriften *manus*): Siv Strömquist.

Våra dialekter (UNT): Gerd Eklund, Maj Reinhammar, Gun Widmark.

Centrum för kvinnoforskning (föredrag vid tisdagslunch): Sonja Entzenberg.

Kurssekretariatet (föreläsningar vid fortbildningskurser): Görel Bergman-Claeson.

Populär forskningsinformation på studiedagar, i hembygdsföreningar m.m.: Sonja Entzenberg, Birgitta Garme, Håkan Landqvist, Björn Melander, Maj Reinhammar, Svante Strandberg, Mats Wahlberg, Henrik Williams, Lars Wollin, Eva Östlund-Stjärnegårdh.

Finlands television: Björn Melander.

Lokalradion: Björn Melander.

Nyhetsmorgon (SVT): Eva Brylla.

Profilen (Sveriges Radio P1): Mats Thelander.

Radio Jönköping: Björn Melander.

Radio Sweden: Björn Melander.

Språket (Sveriges Radio P1): Bengt Nordberg, Eva Sundgren.

Tendens (Sveriges Radio P1): Bengt Nordberg.

Vetenskapens värld (SVT): Henrik Williams.

Vetenskapsradion: Mats Wahlberg.

Västerbottensnytt (SVT): Björn Melander.

UR-akademin (SVT): Henrik Williams.

Utbildningsradion (Sveriges Radio): Ann-Christin Mattisson.

6. Forskarutbildning

Doktorandkurser

Fakultetskurs i kvantitativa metoder för språkvetare (5 p.) 22 tim. (Björn Melander)

Fonologi och grammatik (5 p.) 12 tim. (Ulla Stroh-Wollin)

Ordbildning (5 p.) 14 tim. (Svante Strandberg)

Runologi (5 p.) 10 tim. + exkursion (Henrik Williams)

Semantik och lexikografi (5 p.) handledning och examination (Birgit Eaker)

Sjunget, sagt och skrivet. Svenska uttrycksformer 1600–1900 (5 p.) 24 tim. (Carin Östman)

Sociolingvistik (5 p.) 20 tim. (Ulla Börestam Uhlmann)

Högre seminarier och kollokvier

Namnseminariet. 16 ggr. Ordf. Svante Strandberg.

Nordiska seminariet. 15 ggr. Ordf. Staffan Fridell, Henrik Williams, Lars Wollin.

Nordiska seminariet. 26 ggr. Ordf. Mats Thelander.

Kollokvier om att använda ett genusperspektiv (könsperspektiv) i nordiska språk. 5 ggr. Ordf. Sonja Entzenberg.

Kollokvier i fornnordisk filologi. 12 ggr. Ordf. Henrik Williams.

Kollokvier i samtalsforskning. 10 ggr. Ordf. Anna Lindström.

Disputationer

2002-04-20: Sundgren, Eva: *Återbesök i Eskilstuna. En undersökning av morfologisk variation och förändring i nutida talspråk*. Handledare: Bengt Nordberg.

2002-04-27: Snædal, Thorgunn: *Språk och språkutveckling i de gotländska runinskrifterna*. Handledare: Henrik Williams, Lena Peterson (bitr.).

2002-05-25: Larsson, Patrik: *Yrrunan. Användning och ljudvärde i nordiska runinskrifter*. Handledare: Henrik Williams, Lena Peterson (bitr.).

2002-05-29: Östlund-Stjärnegårdh, Eva: *Godkänd i svenska? Bedömning och analys av gymnasieelevers texter*. Handledare: Mats Thelander.

2002-09-21: Stroh-Wollin, Ulla: *Som-satser med och utan som*. Handledare: Mats Thelander.

2002-10-04: Andersson, Helen: *TV:s nyhetsprogram som interaktion*. Handledare: Bengt Nordberg, Ulla Börestam (bitr.).

2002-10-05: Lennart Ryman: *Salanus, Tunström och Sporrong. Tillnamnsbruk och framväxten av släktnamn i Uppland*. Handledare: Svante Strandberg, Eva Brylla (bitr.).

2002-11-30: Carlsson, Ylva: *Kulturmöten, textmönster och förhållningssätt. Första- och andraspråksskrivande i några svenska brevgenrer*. Handledare: Bengt Nordberg, Ulla Börestam (bitr.).

Licentiatseminarium

2002-09-11: Orla Vigsø: *Parti og vælgere. Studier i svensk partipolitisk kommunikation 1991–2001*.Handledare: Mats Thelander.

Pågående avhandlingsarbeten

- Agertz, Jan: Namn på *-hult*, särskilt i Småland. Handledare: Svante Strandberg.
- Aksén, Sigvard: Det svenska adverbets morfologi. Handledare: Mats Thelander.
- Andersson, Roland: Svenska soldatnamn. Handledare: Svante Strandberg, Mats Wahlberg (bitr.).
- Axelson, Jan: Beteckning av fornärvd diftong i vikingatida runinskrifter. Handledare: Henrik Williams, Lena Peterson (bitr.).
- Bengtsson, Eva: Oregelbundna meningar i nusvenskt skriftspråk. Handledare: Mats Thelander.
- Bergström, Lena: Det korta *ö*-ljudets utveckling i nutida uppländska. Handledare: Mats Thelander, Olle Engstrand (bitr.).
- Blückert, Ann: Studenters skrivande. Handledare: Mats Thelander, Siv Strömquist (bitr.).
- Bockgård, Gustav: Samkonstruktioner i samtal – en samtalsgrammatisk studie. Handledare: Mats Thelander, Jan Anward (bitr.), Per Linell (bitr.).
- Entzenberg, Sonja: En genusteoretisk studie av kvinnors släktnamn i tre socknar på Öland och i Kalmar. Handledare: Svante Strandberg, Eva Brylla (bitr.).
- Eriksson, Jessica: Metta Magdalena Lillies dagbok 1737–1750. Handledare: Per-Axel Wiktorsson och Henrik Williams.
- Gísladóttir, Þórdís: Isländsk tvåspråkighet i Sverige. Handledare: Ulla Börestam.
- Gröning, Inger: Andraspråksinlärning genom samarbete i grupp. Handledare: Mats Thelander, Anna Lindström (bitr.).
- Hagberg-Persson, Barbro: Interaktion i heterogena smågrupper med fokus på yngre tvåspråkiga barns användning av svenska. Handledare: Mats Thelander, Monica Axelsson (bitr.).
- Huss, Göran: Färöisk idrottsterminologi. Handledare: Björn Melander.
- Johansson, Tore: Svenska affärsbrev 1781–1970. Handledare: Mats Thelander.
- Karlsteen, Gunhild: Om ortnamn i Handbörds härad. Handledare: Svante Strandberg.
- Kärk-Remes, Uile: Språkanvändning bland estlandssvenskar i Estland. Handledare: Mats Thelander.
- Larsson, Barbro: Evert Taubes visor och dikter. En materialsammanställning med kommentar och prov på tillämpning: Färgord i Taubes lyrik. Handledare: Mats Thelander, Harry Näslund (bitr.).
- Larsson, Elisabet: *Hatt och lad*. Huvudbonadsterminologi inom (främst) dalmålsområdet. Handledare: Staffan Fridell.
- Larsson, Lennart: Varifrån kom svenskan? Om den svenska vokabulären i en fyrspråkig ordbok utgiven i Riga 1705. Handledare: Mats Thelander.

- Lif, Vera: Ingermanländares namnskick under 1900-talet. Kontinuitet och förändring.Handledare: Svante Strandberg, Leena Huss (bitr.).
- Löfdahl, Maria: Natur- och ägonamn i Tanums härad. Handledare: Svante Strandberg, Birgit Falck-Kjällquist (bitr.).
- Malmbjör, Anna: Att läsa och förstå. Handledare: Mats Thelander.
- Malmsten, Solveig: Kasusbrukets utveckling i modern färöiska. Handledare: Lars Wollin, Ulla Börestam Uhlmann, Cecilia Falk (bitr.).
- Molin, Richard: Västmanländska ortnamnsstudier. Handledare: Svante Strandberg, Stefan Brink (bitr.).
- Neumüller, Kristina: Samband mellan sjönamn och ånamn. Handledare: Svante Strandberg.
- Nordebring, Anders: Utvecklingen av den fgerm. diftongen *eu* i danska dialekter. Handledare: Lennart Elmevik (t.o.m. 30 juni), Staffan Fridell.
- Ohlsson, Maria: Skolelevers diskussion och argumentation i gruppsamtal. Handledare: Mats Thelander.
- Olander, Eva: Fonetisk och fonologisk beskrivning av Orsamålet. Handledare: Mats Thelander.
- Olofsson, Charlotta: Studier i Dalarnas äldsta dombok. Handledare: Henrik Williams, Mats Thelander (bitr.).
- Olsson, Nilserik: De s.k. gårdsnamnen i övre Dalarna. Ett system av personnamn. Handledare: Staffan Fridell.
- Palm, Tage: En ändelses uppgång och fall. Pluralbildning med *-er* hos neutrala substantiv på konsonant. Handledare: Staffan Fridell, Carin Östman (bitr.).
- Persson, Kristina: Studier i 1800-talets svenska brevstil. Handledare: Mats Thelander, Carin Östman (bitr.).
- Petersson, Carl Johan: Studier över medellågtyska lånords fonologi i svenska dialekter. Handledare: Lennart Elmevik (t.o.m. 30 juni), Staffan Fridell.
- Ridell, Karin: Dansk-svenska samtal i institutionell och privat miljö. Handledare: Ulla Börestam Uhlmann.
- Sapir, Yair: Neologisms in Contemporary Icelandic. Handledare: Henrik Williams, Veturliði Óskarsson (bitr.), Raimo Raag (bitr.).
- Strzelecka, Elzbieta: Perspektiva verbpartiklar i svenskan. Handledare: Mats Thelander, Lena Ekberg (bitr.).
- Söderman, Berit: Om språkfärdighetsbedömning och språktestning. Handledare: Mats Thelander.
- Sörlin, Marie: Gräl och andra verbala konflikter i svensk dramadialog. Handledare: Mats Thelander, Ulla Melander Marttala (bitr.).
- Thelin, Eva: *Ful, stygg och grym*. En undersökning av några adjektiv och deras semantik i svenska dialekter. Handledare: Staffan Fridell.
- Walder, Renate: Valens i svenska funktionsverbskonstruktioner. Handledare: Mats Thelander.
- Wistrand, Helena: Det lågtyska ordförrådet i medeltida regionalt diplomspråk.

Handledare: Henrik Williams, Veturliði Óskarsson (bitr.).
Åkerlund-Norberg, Mikael: (Yngre) Västmannalagens handskrifter. Handledare:
Henrik Williams, Per-Axel Wiktorsson (bitr.).

7. Externa kontakter och samarbeten

Anordnade konferenser, symposier och seminarier med externa deltagare

15:e internationella runologmötet (Kalmar). 3–6 maj. 21 deltagare. Arr.: Henrik Williams.

International Conference on Conversation Analysis (Köpenhamn) 17–21 maj.
Panel on *Inner and Outer Syntax. Structure of Swedish Conversatioal Syntax*. Arr. samt inledare: Bengt Nordberg. 40 deltagare.

Samtalspråkets grammatik. Projektmöte (Linköping) 14–15 februari. 14 deltagare. Medarr.: Bengt Nordberg.

Svenskans beskrivning 26 (Uppsala). 25–26 oktober. 185 deltagare. Arr: Björn Melander, Ulla Melander Marttala, Catharina Nyström, Marie Sörlin, Mats Thelander, Jenny Wiksten Folkeryd och Carin Östman.

Tjugoförsta internationella namnforskarkongressen (Uppsala) 19–24 augusti. Arr.: Kungl. Gustav Adolfs Akademien, Institutionen för nordiska språk och Språk- och folkminnesinstitutet. Medlemmar av organisationskommittén: Thorsten Andersson, Eva Brylla, Lennart Elmevik, Björn Lindquist, Svante Strandberg och Mats Wahlberg.

Vetenskapliga föreläsningar utanför institutionen

Elmevik, Lennart: Sällskapet för svensk dialektologi, Uppsala, 31 oktober.

Strandberg, Svante: Institutt for nordistikk og litteraturvitskap, Universitetet i Oslo, 14 november.

Stroh-Wollin, Ulla: Institutionen för nordiska språk, Lund, 20 mars.

Thelander, Kerstin: Skandinaviska institutionen, Vilnius universitet, Litauen, 12 april 2002.

Thelander, Mats: Rotary Uppsala, 5 juni.

– Språkalliansen, Helsingfors, 28 november.

Walder, Renate: Institutionen för språk och kultur, Linköping, 18 september

Wollin, Lars: Åbo Akademi, Åbo, 4 april.

– Sällskapet Runica et Mediævalia, 10 april.

Besökande gästföreläsare, gästforskare och opponenter

Marija Aljoksjina, Sankt Petersburg

Lars-Gunnar Andersson, Göteborg

Elisabet Engdahl, Göteborg

Gisela Håkansson, Lund

Olle Josephson, Stockholm
Michael Lerche Nielsen, Köpenhamn
Per Ledin, Stockholm
Caroline Liberg, Malmö
Staffan Nyström, Stockholm
Tom Schmidt, Oslo
Hans Strand, Stockholm
Ulf Teleman, Lund
Ritva Valtavuo-Pfeifer, Helsingfors
Börje Westlund, Linköping

Deltagande i konferenser, symposier och externa seminarier

- 15:e internationella runologmötet* (Kalmarsundsområdet 3–6 maj): Patrik Larsson, Lena Peterson, Thorgunn Snædal, Henrik Williams.
- ASLA-konferens Språk och lärande* (Karlstad 7–8 november 2002): Ulla Melander Marttala, Catharina Nyström (föredrag), Eva Östlund-Stjärnegårdh (föredrag).
- Behövs ett handlingsprogram för svenska språket i Finland?* (Helsingfors 29 januari): Björn Melander (föredrag).
- Det nordiska språkmötet* (Løgum Kloster 30 augusti–2 september): Mats Thelander (föredrag).
- DSF Symposium 2002 "Erhvervsliv, Sprogpolitik og Konkurrenceevne* (Köpenhamn 2 oktober): Björn Melander (föredrag).
- Eleventh International Conference on Methods in Dialectology* (Joensuu 5–9 augusti): Lena Bergström.
- Föreningen för nordisk filologi. 70-årsjubileumssymposium* (Helsingfors 15 mars): Henrik Williams (föredrag).
- Grammatik i fokus* (Lund 6–8 februari): Gerd Eklund (föredrag), Elzbieta Strzelecka (föredrag), Renate Walder.
- Hochdeutsch in Skandinavien III* (Greifswald 23–25 maj): Lars Wollin (föredrag).
- Interactional linguistics: Euroconference*. (Kallvik, Finland, 11 september): Anna Lindström (plenarföredrag).
- International Conference on Conversation Analysis 2002* (Köpenhamn 17–21 maj 2002): Gustav Bockgård (föredrag), Anna Lindström (föredrag, anordnande av panel, respondent på panel), Karin Ridell (föredrag), Marie Sörlin.
- Maktens uttryck i det medeltida Norden* (Reykholt, Island, 4–6 oktober): Lars Wollin (föredrag).
- Nordmål-forum "Språkpolitikk i et mangekulturellt Norden"* (Drammen 21–22 november): Björn Melander (föredrag).
- OFTI 20* (Göteborg 20–21 september). Gustav Bockgård.
- Samtalsspråkets grammatik* (Linköping 14–15 februari): Gustav Bockgård,

Anna Lindström, Karin Ridell.
Scandinavian Immigrants: Builders of Nations. A Nordic Spirit Symposium (Thousand Oaks, Kalifornien, 22–24 februari): Henrik Williams (föredrag).
Sjuande nordiske dialektologkonferansen (Voss 14–18 augusti): Lena Bergström, Birgit Eaker (föredrag), Gerd Eklund (föredrag), Lise Horneman Hansen (föredrag), Ann-Christin Mattisson, Bengt Nordberg, Maj Reinhammar (sektionsordf.).
Sociolinguistics Symposium 14 (Gent 4–6 april): Bengt Nordberg.
Svenska språkets historia 7 (Tartu 25–26 april): Lena Bergström, Staffan Fridell (föredrag), Sonja Entzenberg (föredrag), Ulla Melander Marttala (föredrag), Lars Wollin (föredrag), Carin Östman (föredrag).
Svenskan i Finland 7 (Uleåborg 19–20 april): Lars Wollin (föredrag).
Svenskans beskrivning 26 (Uppsala 25–26 oktober): Görel Bergman-Claeson (föredrag), Lena Bergström (föredrag), Gustav Bockgård, Birgit Eaker, Sonja Entzenberg (föredrag), Staffan Fridell, Birgitta Garne (föredrag), Lise Horneman Hansen, Ann-Christin Mattisson, Björn Melander, Bengt Nordberg, Harry Näslund, Maria Ohlsson, Karin Ridell, Svante Strandberg, Ulla Stroh-Wollin (föredrag), Marie Sörlin, Kerstin Thelander, Mats Thelander, Renate Walder (föredrag).
Svenskt okynne (Uppsala 14 februari): Sonja Entzenberg (diskussionspanel), Lars Wollin (föredrag).
Terminology: Interaction and diversity (Bryssel 13–15 juni): Björn Melander (föredrag).
Tjugoförsta internationella namnforskarkongressen (Uppsala 19–24 augusti): Eva Brylla (generalsekreterare), Lennart Elmevik (en av tre presidenter; repr. för Kungl. Gustav Adolfs Akademien), Sonja Entzenberg (föredrag), Staffan Fridell, Svante Strandberg (en av tre presidenter; plenarföredrag), Mats Wahlberg (generalsekreterare).
Writing Development in Higher Education (Leicester 15–17 april): Görel Bergman-Claeson.

Annat mer varaktigt forskningssamarbete; gästforskning vid andra universitet

Bengt Nordberg: Medlem i ledningsgruppen för *nordiskt nätverk för forskare i samtalsanalys* (NorFa).
 – Medlem av arrangörskommittén för *Second International Conference on Language Variation in Europe* (ICLaVE 2).
 Mats Thelander: Ledamot av Scientific committee och ordförande i den lokala arrangörskommittén för *Second International Conference on Language Variation in Europe* (ICLaVE 2).

8. Annan verksamhet

Sakkunnig vid tjänstetillsättning

Lennart Elmevik: Professuren i svenska språket vid Örebro universitet.

Staffan Fridell: Universitetslektorat i nordiska språk vid Högskolan i Kalmar.

Birgitta Garne: Universitetslektorat i svenska språket vid Örebro universitet.

Björn Melander: Universitetslektorat i nordiska språk/svenska språket vid Växjö universitet.

Henrik Williams: Universitetslektorat i nordiska språk vid Högskolan i Kalmar.

– Vetenskapsrådets rekryteringsanställning som forskarassistent.

Ledamot av betygsnämnd

Eva Brylla: Linnea Gustafssons disputation (nordiska språk) vid Umeå universitet, 24 maj.

Ulla Börestam Uhlmann: Ulla Stroh-Wollins disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 21 september.

– Lena Molanders disputation (romanska språk) vid Uppsala universitet, 30 november.

Birgitta Garne: Nils-Erik Nilssons disputation (svenska med didaktisk inriktning) vid Lunds universitet, Lärarutbildningen vid Malmö högskola, 29 november.

Björn Melander: Helen Anderssons disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 4 oktober.

Bengt Nordberg: Yvonne Lindqvists disputation (nordiska språk) vid Stockholms universitet, 8 juni.

Harry Näslund: Eva Östlundh-Stjärnegårdhs disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 29 maj.

– Ylva Carlssons disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 30 november.

Svante Strandberg: Thorgunn Snædals disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 27 april.

– Stefan Mähls disputation (tyska) vid Uppsala universitet, 12 juni.

Mats Thelander: Eva Sundgrens disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 20 april.

Gun Widmark: Patrik Larssons disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 25 maj.

Henrik Williams: Lennart Rymans disputation (nordiska språk) vid Uppsala universitet, 5 oktober.

Opponent

Görel Bergman-Claeson: Opponent vid licentiatseminarium i svenska, Göteborgs universitet, 9 december.

Maj Reinhammar: Opponent vid licentiatseminarium i svenska, Åbo Akademi, 27 maj.

Uppdrag inom Uppsala universitet/språkvetenskapliga fakulteten

Görel Bergman-Claeson: ledamot i Arbetsgruppen för stöd till studenter avseende muntlig och skriftlig kommunikation.

Rut Boström Andersson: ledamot i Språkvetenskapliga fakultetens datorgrupp; programansvarig för Översättarprogrammet inom Uppsala universitet; kursansvarig för Collegeutbildningen vid Uppsala universitet.

Ulla Börestam Uhlmann: ledamot i Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdets elektorsförsamling (suppl.).

Birgitta Garne: ledamot i Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden.

Anna Lindström: Sammankallande ledamot i styrgruppen för avdelningen för forskning och utbildning i modern svenska; koordinator för inköp och administrering av anslag för inköp av videoredigeringsutrustning från Knut och Alice Wallensbergs stiftelse.

Harry Näslund: ledamot i arbetsgruppen för avgivande av remissvar på SOU 2002:27 "Mål i mun".

Svante Strandberg: Promotor för Språkvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitets vårpromotion, 31 maj.

Kerstin Thelander: ledamot av Rektors kvalitetskommitté, ledamot i styrgrupp för Sekretariatet för kvalitet och utvärdering.

Mats Thelander: dekanus för Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden och ansvarig för olika beredningsorgan i anslutning till detta uppdrag; ledamot i områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap, ordf. i universitetets samordningsgrupp för en öppnare högskola.

Henrik Williams: ledamot i Språkvetenskapliga fakultetens fakultetsnämnd, i dess forskarutbildningsnämnd och dess strategigrupp, ledamot i Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdets elektorsförsamling och i dess valberedning.

Uppdrag i vetenskaplig/forskningspolitisk styrelse eller nämnd

Adolf Noreen-sällskapet: Lennart Elmevik (v. ordf.), Björn Melander (skattmästare), Bengt Nordberg, Catharina Nyström (v. sekr. och klubbmästare), Mats Thelander (ordf.), Lars Wollin, Carin Östman (sekr.).

ASLA: Ulla Melander Marttala.

Atlas Linguarum Europae: Lennart Elmevik (ledamot av atlasprojektets styrelse och redaktion, ordf. i den svenska nationalkommittén), Gerd Eklund (sekr. i den svenska nationalkommittén).

Forskningsnämnden för modern svenska: Björn Melander, Catharina Nyström.

HSK – The Nordic Languages: Lennart Elmevik, Gun Widmark (consultant editors).

International Council of Onomastic Sciences: Mats Wahlberg (president).

Isländska sällskapet: Birgit Eaker, Lennart Elmevik (ordf.), Veturliði Óskarsson (v. ordf.), Maj Reinhammar, Karin Ridell (klubbmästare och v. sekr.), Claes Åneman/Henrik Williams (sekr.) Ulla Börestam Uhlmann.

Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur: Lennart Elmevik.

Letterstedtska föreningen: Lennart Elmevik (ledamot av föreningens huvudstyrelse).

Nordisk språkråd: Mats Thelander (suppl.).

Nordiska samarbetskommittén för namnforskning (NORNA): Per Vikstrand (suppl.).

Nämnden för teknik, humaniora, vård- och samhällsvetenskap vid Högskolan i Kalmar: Henrik Williams (extern ledamot).

Ortnamnsrådet: Svante Strandberg.

Ortnamnssällskapet i Uppsala: Thorsten Andersson (ordf. t.o.m. årsmötet 18 april), Lennart Elmevik (v. ordf. t.o.m. årsmötet, därefter ordf.), Svante Strandberg, Mats Wahlberg (v. ordf. fr.o.m. årsmötet).

Projektet Svenskt ortnamnslexikon: Thorsten Andersson, Eva Brylla, Lennart Elmevik, Svante Strandberg, Mats Wahlberg (huvudredaktör).

Redaktionskommittén för nationalupplagan av August Strindbergs Samlade Verk: Carin Östman

Riksarkivets rådgivande nämnd för Svenskt diplomatarium och Glossarium till medeltidslatinet i Sverige: Lennart Elmevik.

Språkvetenskapliga sällskapet: Sigvard Aksén (sekr.), Lennart Elmevik (ordf.).

Språkvårdssamfundet: Görel Bergman-Claeson (sekr.), Ann Blücker (skattmästare), Björn Melander (ordf.), Anders Danell, Siv Strömquist, Carin Östman (vice sekreterare och klubbmästare).

Styrelsen för Språk- och folkminnesinstitutet: Lennart Elmevik.

Svenska fornskriftsällskapet: Thorsten Andersson (ordf.).

Svenska institutets nämnd för svenskundervisningsfrågor: Henrik Williams.

Svenska språknämnden: Birgitta Garne, Bengt Nordberg, Mats Thelander (ordf.).

Sällskapet för svensk dialektologi: Maj Reinhammar (ordf.).

Vetenskaplig expertgrupp för Ordbok över Sveriges dialekter: Lennart Elmevik.

Vetenskaplig expertgrupp för Ortnamnsarkivet i Uppsala: Thorsten Andersson,
Lennart Elmevik, Svante Strandberg.

Vetenskaplig expertgrupp för Sveriges medeltida personnamn: Thorsten
Andersson, Lena Peterson, Svante Strandberg.

Vetenskapliga rådet för Språk- och folkminnesinstitutet: Lena Peterson, Svante
Strandberg, Mats Thelander.

Ledamot av akademier o.dyl.

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab (København): Thorsten Andersson.

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (Trondheim): Thorsten Andersson,
Lennart Elmevik.

Karl Johansförbundet: Eva Brylla, Lennart Elmevik, Mats Wahlberg.

Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur: Thorsten Andersson,
Erik Olof Bergfors, Stefan Brink, Eva Brylla (korr. ledamot), Lennart Elme-
vik (sekr.), Lars Hellberg, Lennart Moberg, Bengt Nordberg, Lena Peterson,
Maj Reinhammar, Allan Rostvik, Svante Strandberg (bibliotekarie), Mats
Thelander, Gun Widmark, Henrik Williams, Claes Åneman.

Kungl. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala: Thorsten Andersson,
Lennart Elmevik (ledamot av samfundets styrelse), Lars Hellberg, Lennart
Moberg, Bengt Nordberg, Lena Peterson, Svante Strandberg, Mats Thelan-
der, Gun Widmark, Henrik Williams.

Kungl. Vetenskapssamhället i Uppsala: Lennart Elmevik, Lennart Moberg, Gun
Widmark.

Kungl. Vetenskaps-Societeten i Uppsala: Lennart Elmevik, Lennart Moberg.

Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien: Thorsten Andersson,
Lennart Elmevik (ledamot av förvaltningsutskottet), Lennart Moberg, Mats
Thelander, Gun Widmark.

Den Norske Videnskaps-Akademi: Gun Widmark.

Société des études nordiques (Paris): Lennart Elmevik (hedersledamot).

Svenska litteratursällskapet i Finland: Lennart Elmevik (hedersledamot), Lars
Hellberg (hedersledamot), Lennart Moberg (hedersledamot), Bengt Nord-
berg (korr. ledamot), Mats Thelander (korr. ledamot).

Lektor/fackgranskare

Brylla, Eva: Uppgiftslämnare till den italienska tidskriften *Rivista Italiana di
Onomastica* (RION).

Maj Reinhammar: Granskare av Viveca Rabbs licentiatavhandling ”Föränd-
ringstendenser i ett nutida grammatiskt genussystem”, Åbo Akademi.

Mats Thelander: Sakkunnig för projektansökningar till Riksbankens jubileums-
fond och Vetenskapsrådet.

Henrik Williams: Independent evaluator vid projektansökan till Arts and Humanities Research Board, England.

- Saksförbereder vid ansökan om doktorgradsstipend från Noregs forskingsråd.

Övriga forskningsanknutna uppdrag utanför den egna institutionen

Eva Brylla: Medlem i expertgrupp för Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens projekt *Nationalutgåva av de äldre geometriska kartorna*.

- Språkvetenskaplig rådgivare åt *Patent- och registreringsverkets namnenhet*.
- Språk- och folkminnesinstitutets representant i *Namnlängdskommittén*.

Staffan Fridell: Etymologisakkunnig åt *Svenska akademiens ordbok*.

Anna Lindström: Medlem i styrgruppen för det nordiska nätverket för samtalsstudier (*CONVNET*).

Björn Melander: Huvudsekreterare i den offentliga utredningen *Kommittén för svenska språket*. Betänkande (framlagt 2 april): *Mål i mun. Förslag till handlingsprogram för svenska språket. SOU 2002:27*.

Lena Peterson: Ledamot i redaktionskommittén för *Anthroponymica Suecana*.

- Medlem av Advisory Board för *RASK. Internationalt tidsskrift for sprog og kommunikation* (Odense).

Mats Thelander: Sakkunnig i den offentliga utredningen *Kommittén för svenska språket*.

- Ledamot av beredningsgrupp inom *Vetenskapsrådets Utbildningsvetenskapliga kommitté*.
- Extern utvärderare av *Utbildningsvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet*.

Lars Wollin: Sakkunnig vid antagning av oavlönad docent vid *Stockholms universitet*.

- Sakkunnig vid tillsättningen av universitetslektorat i tolkning och översättning med inriktning på svenska språket vid *Tolk- och översättarinstitutet, Stockholms universitet*.
- Utvärdering av forskning och undervisning vid *Deutsches Seminar, Universität Zürich*.
- Yttrande på uppdrag av *Vetenskapsrådet* i Stockholm angående ansökan om publiceringsbidrag.